

Amatör ve Profesyonel Sporcu Lisanslarına Sahip Futbolcuların Sportif Kendine Güven Düzeyleri İle Sporcu Kimlikleri Arasındaki İlişki

Utku IŞIK¹

Özet

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 09.08.2018
Kabul Tarihi: 11.09.2018
Online Yayın Tarihi:
11.09.2018

Anahtar Kelimeler

Sporcu Kimliği, Sportif Kendine Güven, Futbol, Amatör, Profesyonel

Bu çalışmanın amacı; profesyonel futbol kulüplerinde futbol oynamakta olan amatör ve profesyonel lisansa sahip olan katılımcıların, sporcu kimlikleri ile sportif kendilerine güven düzeylerini sahip oldukları lisans düzeyleri ve sporculuk yılları açısından değerlendirerek, aralarındaki ilişkiyi ortaya koymaya çalışmaktır. Araştırmaya İzmir ilindeki Profesyonel Futbol takımlarında oynayan sporcular ile bu takımların alt yapılarında oynayan (U19 ve U21) toplam 269 futbolcu katılmıştır. Çalışmada, veri toplama aracı olarak Brewer ve Cornelius (2001) tarafından geliştirilen Çetinkaya (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Sporcu Kimliği Ölçeği" ve Vealey (1986) tarafından geliştirilmiş, Türkçe'ye uyarlaması Yıldırım (2013) tarafından yapılan "Sürekli Sportif Kendine Güven" ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada Two-Way Anavo testlerinden ve Basit Regresyon analizlerden faydalanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda; katılımcıların sahip oldukları lisans düzeyleri açısından hem sporcu kimliklerinde hem de sportif kendilerine güven düzeylerinde herhangi anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Spor yılı açısından ise sportif kimlik düzeylerinde yine herhangi anlamlı bir farklılık ortaya çıkmazken; sportif kendine güvenleri arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Spor yılı ve sporculuk düzeylerinin ortak etkileşimleri de sporcuların sporcu kimlikleri ve sportif kendine güvenleri üzerinde herhangi anlamlı bir etkiye neden olmamıştır. Ayrıca hem profesyonel hem de amatör sporcularda sportif kendine güven ile sportif kimlik arasında da herhangi anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

The Relationship Between Sportive Self-Confidence Levels and Athletic Identity of Footballers Who Have Amateur and Professional Licenses

Abstract

Article Info

Received: 09.08.2018
Accepted: 11.09.2018
Online Published:
11.09.2018

Keywords

Athlete Identity, Sportive Self-Confidence, Football, Amateur, Professional

The purpose of this study is; participants who have amateur and professional licenses who are playing soccer in professional soccer clubs, evaluate their athlete identities and sporty self-confidence levels in terms of their licence level and their athletic years and try to reveal the relationship between them. A total of 269 football players participated in the survey, who played in the professional football teams in the province of Izmir and those who played in the youth setup of these teams (U19 and U21). In this study, as data collection tools; "Athletic Identity Measurement Scale " developed by Brewer and Cornelius (2001), adapted from Turkish by Çetinkaya (2015) and "Continuous Sports Confidence Scale" developed by Vealey (1986), adapted from Turkish by Yıldırım (2013) were used. The study utilized Two-Way Anavo tests and simple regression analysis. As a result of the analyzes; there was no significant difference between the athletes' identities and level of confidence in sport in terms of the level of licence degree. In terms of sport year, there is no significant difference in sport identity levels; there were significant differences between sportive self-confidence. The joint interactions of the sporting years and the levels of the licences did not cause any significant effect on the sportsmen 's athlete identities and their sportive self-confidence. Moreover, there was no meaningful differences between sportive self-confidence and sportive identity in both professional and amateur licences.

¹Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Rize/Türkiye

Giriş

Spor psikolojisinde, sporcu kimliği terimi, “kimlik” terimine tercih edilir. Sporcu kimliği, insanların sporcu için düşündüğü rolün ne dereceye kadar sporcunun kendi görüşleriyle uyduğunu ifade eder (Brewer ve ark., 1993a). Başka bir ifade ile eğer insanlar sizi bir sporcu olarak görüyorlar ve sizi bu rolünüzle övüp içselleştiriyorlarsa kendinizi bir sporcu olarak tanımlarsınız. Sporcu kimliği, potansiyel olarak psikolojik, sosyal ve davranışsal sonuçlar çerçevesinde incelenmesi gereken bir yapıdır (Martin ve ark., 1997). Psikolojik olarak incelenmesi gerekir çünkü; sporcu kendiyile ilgili bilgilerin işlenmesini yönlendiren ve düzenleyen bilişsel bir yapı içerisindedir (Brewer ve ark., 1993a). Sporcu kimliği sosyal bir rol olarak da görülebilir ve insanların algılarından önemli düzeyde etkilenir (Callero, 1985). Davranışsal sonuçları vardır; çünkü faydalı “sportif davranışlar” güçlü bir sportif kimlikten kaynaklanıyor olabilir (Callero, 1985). Brewer’e göre sporcu kimliği, bireysel kimlikle beraber sergilenen spor rolünün ortaya koyulmasıdır (Brewer ve ark., 1993a). Sporcu kimliği benlik algısını (kendilik) etkileyen deneyimler, diğer insanlarla sosyal etkileşim ve sportif etkinliklerle meşguliyet gibi önemli sosyal boyutlarda varlık bulmaktadır (Brewer ve Cornelius, 2001; Proios, 2013).

Kimlik gelişimi tıpkı bireyin kişiliği gibi bulunmuş olduğu ortamdan direkt olarak etkilenmektedir. Sosyologların da üzerinde ısrarla durmuş oldukları gibi bireyin karakterini ve kişiliğini sadece yaşamış olduğu toplum ve bu toplumun içerisinde yer almakta olan ailesi belirlemektedir. Sportif ortamda ise kimlik yine tıpkı normal yaşamımızda olduğu gibi gelişmektedir. Sporcunun spora başladığı ortam, spor ortamında başarılarının ödüllendirilmesi ve teşvik edilmesi, spor yaptığı süre boyunca ailesinin ve çevresinin ona karşı olan tavrı sporcunun spor ortamındaki kimliğinin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Pozitif yönde olan bir sporculuk yaşamı, güven kazanımına, güçlü sosyal etkileşimlere ve kişisel kimlik kazanımına dolay ile de güçlü bir sporcu kimliği kazanılmasına neden olacaktır (Çetinkaya, 2010).

Her sporcunun kendine özgü bir sporcu kimliğinin oluşabilmesi için sporcu kendisini diğerlerinden farklı bir noktada görmeli, kendi kapasitesinin ve yapabileceklerinin de farkına varması gerekmektedir. Buda kişinin kendisine güvenmesinden geçer. Sporcuların davranışları, kendilerini değerlendirmelerinden, kendilerine verdikleri rolden farklı olduğunda ve bireyler istediklerinin dışında davranmaya zorlandıklarında kendilerine olan güvenleri zedelenir (Kulaksızoğlu, 1999; Çetinkaya, 2015). Bandura’nın ifadesiyle öz güven “bireyin kendisini değerli hissetmesi yargısıdır (Bandura, 1997). Öz güven genel bir kişilik özelliğidir, geçici bir tutum veya bireysel durumlara özel bir tutum değildir (Pervin ve John, 2001). Öz güven kişinin kendisini değerlendirmesi ve kendisinden memnun olup olmaması sonucu oluşan öznel bir olgudur. Olumlu veya olumsuz olabilir (yüksek-düşük öz güven), statik değildir. Koşullara, konuma, gelişmelere göre değişebilir. Kişinin yüksek veya düşük öz güvenli oluşu, kişinin davranış ve hislerini farklı yönlerde etkiler (Soner, 1995) (Akt.:Çetinkaya, 2015).

Sportif ortamda özgüvenin gelişebilmesi için kişinin kendisinin yada çevresinin (antrenörü, taraftar veya aile) belirlemiş olduğu hedeflere ulaşması gerekmektedir. Birey kısa süreli hedeflere ulaştıkça sportif ortamdaki özgüveni hızla artar, sportif özgüven kişinin bireysel yada takım sporcusu olmaktadır. Takım sporcuları başarısızlığı zaman zaman takım arkadaşlarına bağlayarak, özgüvenlerini sürekli olarak belirli bir seviyede tutabilir. Bir takımda yıldız olan sporcu daha iyi bir takıma geçtiğinde sıradan bir oyuncu

haline döneşebilir. Yada benzer şekilde bir kulübünden U19-U21 takımında futbol oynarken aynı kulübün A takımında oynamaya başladığında özgüveninde değişimler meydana gelebilir. Özgüven değişimi de sporcunun hem performansını hem de sportif kimliğinin değişmesi noktasında etkili olabilmektedir. Bu noktadan düşündüğümüzde sporcunun özgüveninin gelişmesi kazandığı başarılarla ve performansı ile birebir etkili iken; başarıya alışkın olan bir ortamda sporculuk yaşamını sürdürmesi de onun sporculuk kimliğinin gelişmesinde mutlaka etkin olacaktır.

Sporun daha önce yapılmış olan çalışmalarla da defalarca kanıtlandığı gibi bireyin öz yeterliliğine (Aydoğan, 2016; Aydoğan 2017), duygu tanımlama seviyesine (Gümüşgöl ve ark., 2013), yaşam doyumuna (Özkara ve ark., 2015), öz güvenine (Ekinci ve ark.,2014), iletişim becerisine (Üstün ve ark., 2015; Yetim ve Cengiz, 2010) sosyal karşılaştırma becerisine (Demirel, 2015), sürekli umut seviyesine (Togo ve ark.,2018) ve benlik saygısı (Mollaoğulları ve Alptuğ, 2013) gibi bir çok psikolojik olguya olumlu katkıları vardır. Artık bir spor bilimcisi için bu psikolojik kavramların birey üzerinde ki olumlu etkileri herhangi bir bilimsel veri ortaya konulmadan da tahmin edilebilmektedir. Bu çerçevede araştırmalar, farklı iki veya daha fazla psikolojik yada sosyal olgunun sporcu üzerindeki ortak etkilerini ve bu etkilerin ne tür farklı özelliklerden kaynaklandığı yönünde değişim göstermektedir. Bu anlamda bu çalışmanın amacı; profesyonel futbol kulüplerinde futbol oynamakta olan amatör ve profesyonel lisansa sahip olan katılımcıların, sporcu kimlikleri ile sportif kendilerine güven düzeylerini sahip oldukları lisans düzeyleri ve sporculuk yılları açısından değerlendirerek, aralarındaki ilişkiyi ortaya koymaya çalışmaktır.

Materyal ve Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama aracı, verilerin toplanması, verilerin çözümüne ilişkin analiz, yöntem ve teknikler ile verilerin yorumlanması yer almaktadır.

Araştırma, nicel araştırma deseni esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma, çok sayıda elemandan oluşan bir evrede, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir örneklem üzerinde taramanın yapıldığı genel tarama modeli, araştırma değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemeye dönük olduğundan genel tarama modellerinden de ilişkiyel tarama modeline uygundur (Karasar, 2010).

Araştırma Grubu

Araştırmaya İzmir ilindeki Profesyonel Futbol takımlarında oynayan sporcular ile bu takımların alt yapılarında oynayan (U19 ve U21) toplam 269 futbolcu katılmıştır. Araştırmada İzmir ilindeki tüm profesyonel liglere ulaşılmıştır. Bu takımlardaki lisanlı sporcuların 283'üne ulaşılmıştır, hatalı ve eksik doldurulan anketler değerlendirme dışı bırakılarak 269 anket değerlendirmeye alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada, veri toplama aracı olarak Brewer ve ark., (2001) tarafından geliştirilen Çetinkaya (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Sporcu Kimliği Ölçeği" ve Vealey (1986) tarafından geliştirilmiş, Türkçe'ye uyarlaması Yıldırım (2013) tarafından yapılan "Sürekli Sportif Kendine Güven" ölçeği kullanılmıştır.

Sporcu Kimliği Ölçeği (SKÖ)

Sporcu Kimliği Ölçeği (SKÖ), Brewer vd., (2001) tarafından geliştirilmiş sporcuların kimlik rollerini ölçmek üzere geliştirilmiştir. Toplam 10 maddeden oluşan ölçekte yer alan ifadeler 1= Hiç Katılmıyorum ve 5= Tamamen Katılıyorum şeklindeki 5’li Likert tipi üzerinden değerlendirilmektedir. Ölçeğin bu çalışmada kullanılan versiyonunun Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması Çetinkaya (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Madde faktör yük değerleri bu çalışma için 0.647 ile 0.849 arasında değişmektedir. Ölçeğin bu çalışmada kullanılan 10 maddelik tek boyutlu formu için hesaplanan iç tutarlık katsayısı .906’dır.

Sürekli Sportif Kendine Güven (SSKGÖ)

Çalışmada, Vealey (1986) tarafından sportif güveni değerlendirmek için geliştirilen ölçme aracının bir alt boyutu olan Sürekli Sportif Kendine Güven Ölçeği (SSKGÖ) kullanılmıştır. SSKGÖ tek alt boyutlu bir yapıya sahip olup 13 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddeleri (1) ‘Çok Düşük’, (2) ‘Düşük’, (3) ‘Orta’, (4) ‘Yüksek’ ve (5) ‘Çok Yüksek’ biçiminde puanlanmaktadır. Ölçeğin Türk popülasyonu için geçerliği ve güvenilirlik çalışması Yıldırım (2013) tarafından gerçekleştirilmiştir. Madde faktör yük değerleri bu çalışma için 0.580 ile 0.702 arasında değişmektedir. Ölçeğin bu çalışmada kullanılan 13 maddelik tek boyutlu formu için hesaplanan iç tutarlık katsayısı .956’dır.

Verilerin Analizi

Çalışmada verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistiksel yöntemlerden; frekans, yüzde dağılımları ve ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Araştırmada ölçek maddeleri normal dağılım gösterdiği (yapılan Shapiro-Wilks testi doğrultusunda ($p>0,05$)) için ve Levene testi sonuçları doğrultusunda Two-Way Anava testlerinden ve Basit Regresyon analizlerden faydalanılmıştır. Çalışmada istatistiksel hata payı $\alpha=0,05$ olarak alınmıştır.

Bulgular**Tablo 1.** Araştırma Grubunun Kişisel Bilgilerinin Dağılımı

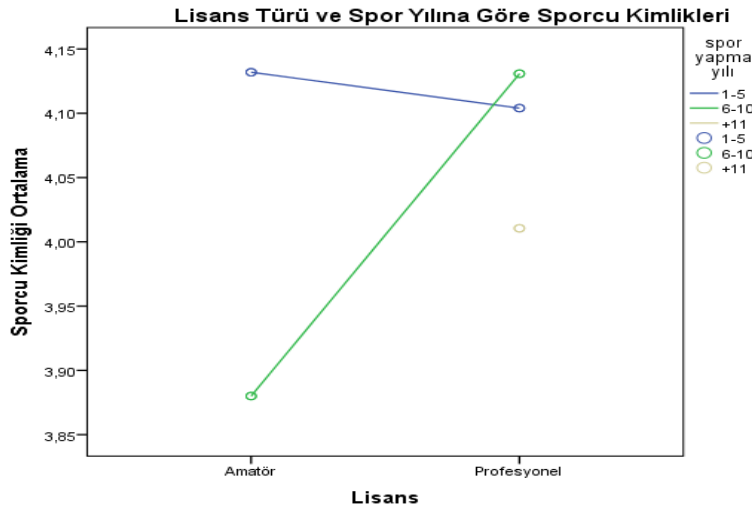
		Frekans	Yüzde (%)
Yaş	16-19 yaş	157	58,4
	20-24 yaş	44	16,4
	25-28 yaş	30	11,2
	29-34 yaş	32	11,9
	35 ve üstü	6	2,2
	Total	269	100,0
Lisans Düzeyi	Amatör	129	48,0
	Profesyonel	140	52,0
	Total	269	100,0
Lisanslı Sporculuk Yılı	1-5	169	62,8
	6-10	62	23,0
	+11	38	14,1
	Total	269	100,0
Lig Düzeyi	Süperlig	19	7,1
	1.lig	19	7,1
	2.lig	78	29,0
	3.lig	24	8,9
	U21	14	5,2
	U19	115	42,8
	Total	269	100,0
Sakatlık Geçirme	Evet	172	63,9
	Hayır	97	36,1
	Total	269	100,0

Tablo 1’de araştırma grubuna ait kişisel bilgiler yer almaktadır. Tablo’ya bakıldığında, katılımcıların 157’sinin (%58,4) 16-19 yaş aralığında, 140’ının (%52,0) profesyonel sporcu lisansına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca katılımcıların 172’sinin (%63,9) bir sakatlık geçmişi bulunmaktadır, 169 kişi de (%62,8) 1 ile 5 yıl arasında lisanslı olarak futbol oynamaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların spor yılı ve lisans türüne bağlı olarak Sporcu Kimlikleri

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	p	η^2
Lisans	,336	1	,336	,764	,383	,003
Spor Yılı	,656	2	,328	,745	,476	,006
Lisans*Spor Yılı	,526	1	,526	1,195	,275	,005
Hata	116,220	264	,440			
Toplam	4639,070	269				

Two-way Anova testinin ön şartı olan varyansların homojenliği Levene testi ile analiz edilmiştir. Yapılan Levene testi sonucunda two-way anova testinin ön şartları sağladığı anlaşılmaktadır ($F_{(4,264)}=1,115; p=,350$). Yapılan Two-Way Anova testi sonucunda katılımcıların Lisans türleri açısından sporcu kimlikleri ortalamalarında herhangi anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($F_{(1,264)}=,764; p=,383; \eta^2=0,003$). Katılımcıların spor yılı açısından da sporcu kimlikleri ortalamalarında herhangi anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. ($F_{(2,264)}=,745; p=,476; \eta^2=0,006$). Yine benzer şekilde lisans ve spor yılının katılımcıların sporcu kimlikleri ortalamaları üzerindeki ortak etkileşiminde de anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır ($F_{(1,264)}=1,195; p=,275; \eta^2=0,005$).

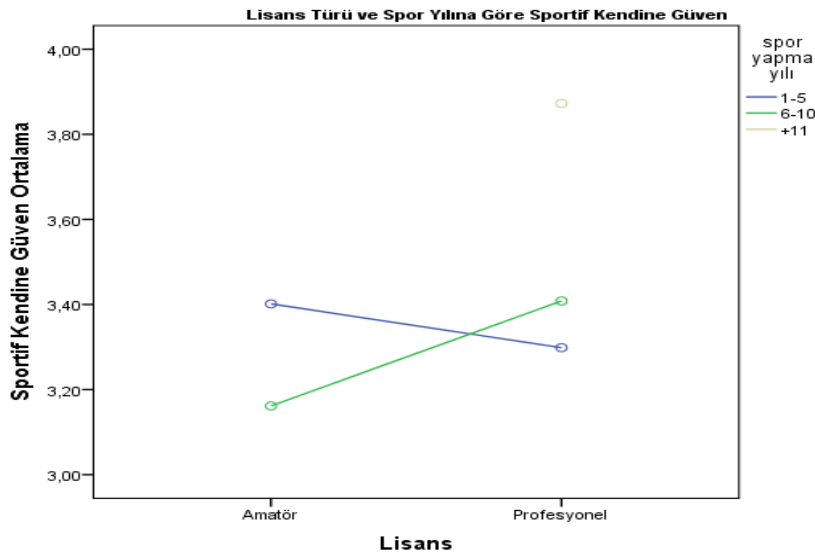
Grafik 1. Lisans Türü ve Spor Yılına Göre Sporcu Kimlikleri

Tablo 2.’de sporcuların lisans türü ve spor yıllarına göre anlamlı farklılıklar çıkmasa da grafik 1’de katılımcıların değişkenler açısından sporcu kimliklerindeki değişimler dikkat çekicidir. Daha az lisanslı spor yapma yılına sahip olan sporcularda sporcu kimliklerinde bariz bir farklılık yokken; spor yılı arttıkça bu farklılık gözle görülür bir değişim göstermektedir ve profesyonel sporcular arasında sporcu kimlik puan ortalamaları daha yüksek düzeydedir.

Tablo 3. Katılımcıların spor yılı ve lisans türüne bağlı olarak Sportif Kendine Güvenleri

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	p	η^2
Lisans	,140	1	,140	,216	,643	,001
Spor Yılı	7,584	2	3,792	5,848	,003	,042
Lisans*Spor Yılı	,828	1	,828	1,277	,259	,005
Hata	171,184	264	,648			
Toplam	3365,822	269				

Two-way Anova testinin ön şartı olan varyansların homojenliği Levene testi ile analiz edilmiştir. Yapılan Levene testi sonucunda two-way anova testinin ön şartları sağladığı anlaşılmaktadır ($F_{(4,264)}=1,655; p=,161$). Yapılan Two-Way Anova testi sonucunda katılımcıların Lisans türleri açısından sportif kendilerine güven ortalamalarında herhangi anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($F_{(1,264)}=,216; p=,643; \eta^2=0,001$). Katılımcıların spor yılı açısından da ise sportif kendilerine güven ortalamalarında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır ($F_{(2,264)}=5,848; p=,003; \eta^2=0,042$). Yine benzer şekilde lisans ve spor yılının katılımcıların sportif kendilerine güven ortalamaları üzerindeki ortak etkileşiminde de anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır ($F_{(1,264)}=1,277; p=,259; \eta^2=0,005$).

Grafik 2. Lisans Türü ve Spor Yılına Göre Sportif Kendilerine Güven

Tablo 3.'de sporcuların lisans türü ve spor yıllarına göre anlamlı farklılıklar çıkmasa da grafik 2'de katılımcıların değişkenler açısından sportif kendilerine güven değişimleri dikkat çekicidir. Spor yılları az olan sporcular arasında amatör lisansa sahip katılımcılar kendilerine profesyonel sporculara nazaran daha az güvenirlirken; spor yılı daha fazla olan bireyler arasında profesyonel sporcular amatör sporculara oranla kendilerine daha az güvenmektedirler.

Tablo 4. Amatör lisanslı futbolcular arasında sporcu kimliğinin sportif kendine güvene etkisi

Değişken	B	Standar Hata	β	t	p
Sabit	2,493	0,484		5,152	0,000
Sporcu Kimliği	0,216	0,116	0,163	1,858	0,065

Yapılan basit doğrusal regresyon analizine göre amatör lisanslı futbolcuların sporcu kimliği ölçeğinden almış oldukları toplam puan sportif kendine güven ölçeğinden almış oldukları toplam puanı etkilememektedir ($R:163;R^2:026;F_{(1,127)}=3,452;p>0,05$).

Tablo 5. Profesyonel lisanslı futbolcular arasında sporcu kimliğinin sportif kendine güvene etkisi

Değişken	B	Standar Hata	β	t	p
Sabit	2,765	,411		6,725	,000
Sporcu Kimliği	,179	,099	,152	1,802	,074

Yapılan basit doğrusal regresyon analizine göre profesyonel lisanslı futbolcuların sporcu kimliği ölçeğinden almış oldukları toplam puan sportif kendine güven ölçeğinden almış oldukları toplam puanı etkilememektedir ($R:152;R^2:023;F_{(1,138)}=3,249;p>0,05$).

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmanın amacı; profesyonel futbol kulüplerinde futbol oynamakta olan amatör ve profesyonel lisansa sahip olan katılımcıların, sporcu kimlikleri ile sportif kendilerine güven düzeylerini sahip oldukları lisans düzeylerine ve sporculuk yılları açısından değerlendirerek, aralarındaki ilişkiyi ortaya koymaya çalışmaktır. Yapılan analizler sonucunda katılımcıların sahip oldukları lisans düzeyleri açısından hem sporcu kimliklerinde hemde sportif kendilerine güven düzeylerinde herhangi anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Spor yılı açısından ise sportif kimlik düzeylerinde yine herhangi anlamlı bir farklılık ortaya çıkmazken; sportif kendine güvenleri arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Spor yılı ve sporculuk düzeylerinin ortak etkileşimleri de sporcuların sporcu kimlikleri ve sportif kendine güvenleri üzerinde herhangi anlamlı bir etkiye neden olmamıştır. Hem profesyonel hem de amatör sporcularda sportif kendine güven ile sportif kimlik arasında da herhangi anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Yapılan bu çalışmanın sonuçları literatürdeki bazı çalışmalarla benzerlik gösterirken (Çetinkaya, 2015; Brewer ve ark., 1993b; Yanar ve ark., 2017); bazıları ile de göstermemektedir (Oregon, 2010; Elasky, 2006; Skučas, 2014; Karagün, 2014; Proios, 2012).

Katılımcıların spor yılı ve sporculuk düzeyleri arasından herhangi anlamlı bir farklılık ortaya çıkmasa da; Grafik 1 incelendiğinde, spor yapma yılı 6-10 arasında olan yani spor yaşı çokta genç olmayan sporcular arasında profesyonel sporcuların sporcu kimliklerinin çok daha bariz bir şekilde belirginleştiği görülmektedir. Profesyonel sporcularda spor yılı artışı sporcuların sporcu kimliklerinin oturması üzerinde olumlu etkilere neden olmuştur. Amatör sporcular arasında daha tecrübeli futbolcuların sporcu kimliklerinin daha düşük olması yıllar geçmiş olmasına rağmen hala kendilerini A takım içerisinde yer bulamamış olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca spor yılı 1-5 yıl olan amatör ve profesyonel sporcular arasında sporcu kimliğinin değişmemiş olması da spora yeni başlayan bireyler arasında sportif kimliğin henüz tam anlamıyla oturmamış olmasından kaynaklanmış olabilir.

Her ne kadar sporcuların lisans türü ve sporculuk yılları ile sportif kendilerine özgüvenleri arasında herhangi anlamlı bir ilişkiye rastlanmamış olsa da; Grafik 2 incelendiğinde, spor yılı 1-5 yıl olan amatör sporcuların yine spor yılı 1-5 olan profesyonel sporculara göre kendilerine daha fazla güvendikleri; spor yılı 6-10 olan profesyonel sporcuların ise yine spor yılı 6-10 olan amatör sporculara oranla kendilerine daha fazla güvendikleri anlaşılmaktadır. Bu sonuç sporculuk yılı-lisans türü ve sportif kendine güveni anlamamıza neden olan güzel bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Profesyonel liglerde oynayıp sporculuk yılları daha az olan sporcular, genç yaşlarına rağmen profesyonel ligde olmanın heyecanını ve stresini yaşayarak daha tecrübeli olan takım arkadaşlarına oranla kendilerine daha az güvenmektedirler, ancak daha tecrübeli olup amatör liglerde top oynamaya devam eden futbolcular ilerleyen spor yıllarına rağmen hala amatör ligde top oynamalarından dolayı kendilerini sorgulamış ve bu spordaki yeteneklerine karşı olan güvenlerini daha düşük görmüş olabilir. Yine daha yeni başladığı halde amatör lisansa sahip olan katılımcıların sportif özgüvenlerinin yüksek oluşu, yıllar geçtikçe daha iyi olacaklarına karşı olan inançlarından kaynaklanıyor olabilir. Buradan hareketle spor ortamında geçen uzun süreye rağmen elde edilemeyen başarılar sporcuların kendilerine güvenlerinde ki kayıplara neden olurken; yine spor ortamında geçirilen az süreye rağmen elde edilen büyük başarılarda sporcuların kendilerine güvenlerini sorgulamalarına neden olabilir diyebiliriz.

Tablo 4 ve Tablo 5’de sporcuların lisans türlerine göre sportif kendilerine güvenleri ile sporcu kimlikleri arasındaki ilişki gösterilmiştir. Her iki lisans türünde de sportif kendine güven ile sporcu kimlikleri arasında herhangi anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Sporcu kimliğinin spor yapılan ortamdan etkilendiği düşünüldüğünde, profesyonel spor kulüpleri içerisinde yapılmış olan bu çalışma da kulüp ortamlarının benzerlik göstermesinden dolayı sporcu kimliklerinde herhangi bir farklılaşmaya neden olmamış olabilir. Gelecekte yapılacak karşılaştırmalarda amatör spor kulüpleri ile profesyonel spor kulüpleri içerisinde ki yada farklı spor branşlarındaki sporcuların sporcu kimlikleri karşılaştırılarak farklar aranabilir.

Sonuç olarak; istatistiksel olarak herhangi anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamış olsa da; bu çalışma, ortaya çıkan grafiksel değişkenler açısından incelendiğinde lisans türü-sporculuk yılı-sportif kendine güven ve sporculuk kimliği ilişkilerini anlamamıza yardımcı olacaktır.

Kaynaklar

Aydoğan, H. (2016). Evaluation of Fourth-Grade Primary School Students Attitudes and Self-Efficacy Towards Physical Education Course Using Socio-Cultural Approach. *Educational Research and Reviews*, 11(22), 2034-2047.

Aydoğan, H. (2017). The Analysis of The 5th Grade Students' Attitudes and Self-Efficacy For Physical Education Course In Terms of Demographic Characteristics. *Journal of Education and Training Studies*, 5(1), 141-151.

Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy, The Exercise of Control*, W.H. Freeman and Company, New York, Usa.

Brewer, B. W., & Cornelius, A. E. (2001). Norms and Factorial Invariance of The Athletic Identity Measurement Scale. *Academic Athletic Journal*, 15, 103–113.

Brewer, B. W., Boin, P., Petitpas, A., Van Raalte, J., & Mahar, M. (1993a). Dimensions of Athletic Identity. Paper Presented At The Annual Meeting of American Psychological Association, Toronto, Ontario, Canada.

- Brewer, B. W., Van Raalte, J. I., & Linder, D. E. (1993b). Athletic Identity: Hercules' Muscles Or Achilles Heel?. *International Journal of Sport Psychology*, 24, 237–254.
- Callero, P. L. (1985). Role Identity Salience. *Social Psychology Quarterly*, 48, 203–215.
- Çetinkaya, T. (2010). Sporcu Öğrenci Kimliği Oluşumunda Etkili Olan Faktörler. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çetinkaya, T. (2015). Takım Sporlarında Sporcu Kimliği Ve Sürekli Sportif Kendine Güven İlişkisi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, M. (2015). Examination of Social Comparison Levels of Secondary and High School Students Doing Sports By Various Variables. *International Online Journal of Educational Sciences*, 7(2).
- Ekinci, N. E., Özdilek, Ç., Deryahanoğlu, G., & Üstün, Ü. D. (2014). Spor Yapan Lise Öğrencilerinin Öz Güven Düzeylerinin İncelenmesi. *Sportif Bakış: Spor Ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 36-42.
- Elasky, M. E. (2006). Athletic Identity and Its Relation To Life Satisfaction: Comparing Division-I and Division-II Athletes and Gender. Doctoral Dissertation, Miami University, Miami.
- Gümüştül, O., Kalkavan, A., Özdilek, Ç., & Demirel, M. (2013). Evaluation of Alexithymia Level İn Individuals Who Do Sports or Not According To Some Variables. *The Online Journal of Recreation and Sport*, 19.
- Karagün, E. (2014). Self-Confidence Level İn Professional Athletes; An Examination of Exposure To Violence, Branch and Socio-Demographic Aspects. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 744-753.
- Karasar, N. (2010). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kulaksızoğlu, A. (1999). Ergen-Aile Çatışmaları İle Annenin Tutumları Arasındaki İlişki Ve Ergenin Problemleri, Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İstanbul.
- Martin, J. J., Eklund, R. C., & Mushett, C. A. (1997). Factor Structure f The Athletic İdentity Measurement Scale With Athletes With Disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 14, 74–82.
- Mollaoğulları, H., & Alptuğ, E. C. (2013). Spor Yapan Ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Ve Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31, 135-143.
- Oregon, E. M. (2010). An Examination of Athletic Identity and Identity Foreclosure Among Male Collegiate Student-Athlete. Doctoral Dissertation, The University of North Carolina, Harris Hall.
- Özkara, A., Kalkavan, A., & Çavdar, S. (2015). Spor Bilimleri Alanında Eğitim Alan Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Doyum Düzeylerinin Araştırılması. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3(Special Issue 3), 336-346.
- Pervin, L. A., & John, O.P. (2001). *Personality, Theory and Research*. Usa: John Wiley & Sons, Inc.
- Proios, M. (2012). Athletic Identity and Achievement Goals of Gymnastics Athletes. *Science of Gymnastics Journal*, 4(3).
- Proios, M. (2013). Athletic Identity and Social Goal Orientations As Predictors of Moral Orientation. *Ethics & Behavior*, 23(5), 410-424.
- Skučas, K. (2014). Athletic Identity and Self-Esteem of Wheelchair Basketball Players. *Baltic Journal of Sport & Health Sciences*, 95(4).

- Soner, O. (1995). Aile Uyumu, Öğrenci Öz Güveni Ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkiler. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Togo, O. T., Caz, C., & Kayhan, R. F. The Relationship Between Resilience and Constant Hope In Students Studying Sports Science. *European Journal of Educational Research*, 7(3), 583-589.
- Ustun, U. D., Ersoy, A., & Berk, A. (2017). An Investigation on Time Management and Communication Skills of Physical Education and Sport Students. *Sp. Soc. Int. J Ph Ed Sp.*, 3, 12.
- Vealey, R.S. (1986). Coceptualization of Sport Confidence and Competitive Orientation: Preliminary Investigation and Instrument Development. *Journal of Sport Psychology*, 8, 221–246
- Yanar, Ş., Kırandı, Ö., & Yusuf, C. (2017). Tenis Ve Badminton Sporcularının Sporcu Kimlik Algısı Ve Başarı Motivasyon Düzeyleri Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 1(1), 51-58.
- Yetim, A., & Cengiz, R. (2010). İletişim Ve Spor. Berikan Yayınevi Ankara, 13.
- Yıldırım, F. (2013). Sportif Sürekli Kendine Güven Alt Ölçeğinin Uyarlanması Ve Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerde Sportif Sürekli Kendine Güvenin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

Makale Alıntısı

Isık, U. (2018). Amatör ve Profesyonel Sporcu Lisanslarına Sahip Futbolcuların Sportif Kendine Güven Düzeyleri İle Sporcu Kimlikleri Arasındaki İlişki [The Relationship Between Sportive Self-Confidence Levels and Athletic Identity of Footballers Who Have Amateur and Professional Licenses], *Spor Eğitim Dergisi*, 2 (3), 26-35.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.